

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem Mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

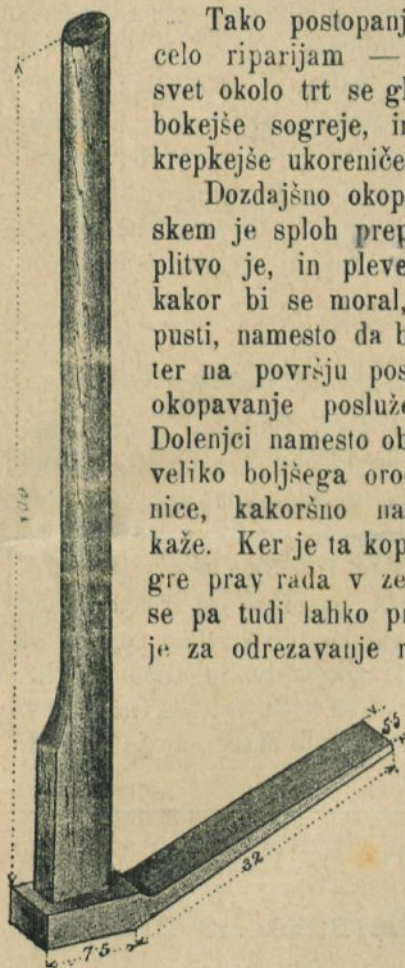
Gospodarske stvari.

Kako je treba ameriške vinograde okopavati.

Kadar Vipavec ali Primorec trte okopuje, skloni se pri vsaki posamezni trti k tlom, potegne krivec (nož) izza bote čevlja, ter poreže ž njim dobro odkopani trti vse najviše, tikoma pod površjem rastoče, tako zvane rosne koreninice. Na Dolenjskem tega dela vinogradniki ne poznajo. Kopači kopljejo v jedno mer naprej, ne da bi se kdo za rosne koreninice le količkaj zmenil. Temu za naprej, ko bodo novi vinogradi z ameriški cepljenimi trtami zasajeni, nikakor tako biti ne sme. In zakaj ne? Zato ker je resnica, da cepljene trte, ako se jim rosni korenin vsako leto ne porezuje, kaj rade te tako močno razvijejo, da potem ameriško podlogo pod seboj tako oslabé, da konečno pogine. Same rosne korenine pa tudi trte v poznejših letih preživeti ne morejo, kaj šele pri čvrsti, krepki rašči vzdržati. In tako je lahko v prilično malih letih po trtah, katere so gospodarja dosti truda in denarja stale.

Pozabiti pri tem pa tudi še to-le ni: Ako se trte še tako pazljivo sadé, tako da ne pride nič domačega evropskega lesa pod zemljo, pride ga pa vendar-le čez nekoliko let kolikor toliko v zemljo. To že posebno rado v vznožji vinograda, kjer vsled vsakoletnega okopavanja, dežja itd. zemlja najhitrejši narašča. V zemlji naredi pa tudi evropski del trte — cepič korenine. Na njih naseli se trtna uš, in tako se podruži še drugi vzrok pogina trte.

Kadar bote toraj Dolenjci svoje nove ameriške trte okopavali, in že celo tiste, katere niso s pomočjo zelenega cepljenja, ter temu sledečega grubanja ameriških trt dosežene, odkopljite jih za kakih 30 do 40 centimetrov globoko, porežite jim vse rosne korenine, in potem jih šele zopet zasujte. Da, kjer je svet vinograda prav težak in vsled tega jako vlažen, storite še celo prav, ako trte tri do štiri leta po zasaditvi, vsako leto od prvega do drugega okopanja kar odkopane pustite.

Tako postopanje je trtam — že celo riparijam — kaj koristno, kajti svet okolo trt se globokejšje osuši, globokejšje sogreje, in nasledek temu je krepkejšje ukoreninjenje, krepkejšja rašča.

Dozdajšnje okopavanje trt po Dolenjskem je sploh prepovršno, namreč preplitvo je, in plevel se ne odstranjuje kakor bi se moral, ampak na miru se pusti, namesto da bi se ves ven poruval ter na površju posušil. Za globokejšje okopavanje posluževati bi se morali Dolenjci namesto običajne široke motike, veliko boljšega orodja, vipavske kopalnice, kakoršno nam pridjana podoba kaže. Ker je ta kopalnica ozka in težka, gre pray rada v zemljo; z njo okopuje se pa tudi lahko prav tikoma trte, kar je za odrezavanje rosni korenin ravno neobhodno potrebno. Toraj Dolenjci, okopujte za naprej nove ameriške vinograde boljše, in odjemajte pri prvem okopavanji trtam rosne korenine prav gotovo.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Ogerska ministerska kriza te dni vso pozornost na-se vleče. Že od božičnih praznikov naprej je sprejemal cesar različne ogerske državnike, s katerimi se je posvetoval o novem položaju. A razmere so tako zapletene, da si nikdo ne upa vlade sestaviti, ki bi imela upanje, da bo kaj časa vladala. Nagajajo Košut in njegovi pristaši, med katerimi je pred vsem bivši ministerski predsednik Wekerle. Hrvaški ban Khuen-Hedervary je sedaj že vdrugeč poskušal prevzeti ogersko vlado, a zopet se mu je ponesrečilo. Sedaj je cesar Banffyju naročil, naj sestavi novo ministerstvo. Ta mož je strasten liberalec in po veri luteranec. Čprav

ni prav nič boljši nego Wekerle, vendar se bo kazal očitno v pravi barvi, kar pri prejšnjem ni bilo. Zato bo katoliška stranka tem odločneje mogla nastopati. Ker je Banffy ne samo Slovacom in Rumunom, temveč tudi Nemcem zelo sovražen, zato bo morda ravno to njegovo postopanje zjediniло te tri nemažarske narodnosti v odločen odpor zoper mažarsko nasilstvo. Zanesljivega o tem ministerskem polomu pa ne moremo še nič poročati. — Zoper civilni zakon so izdali ogerski škofje skupno pastirski list na svoje vernike, v katerem naročajo duhovnikom, naj v pridigah ljudstvo poučujejo o škodljivosti in nevarnosti civilnega zakona ter opominjajo vse verne katoličane, naj se v teh hudih časih tem bolj goreče oklepajo katoliške cerkve.

V isterskem deželnem zboru so hrvaško-slovenski poslanci izjavili, da se ne bodo vdeleževali sej, ker so izpostavljeni le posmehovanju lahonov, vse njih tirjatve pa so brezvspešne. Prav so storili. Tako mora laška divjost samo sebe pokončati.

Kaj je novega po širokem svetu?

30. decembra je knez Lobanov osebno nanznanil papežu, da je ruski car Nikolaj II. zasedel ruski prestol. Bil je v Vatikanu zelo svečano sprejet. Pri tej priložnosti je dobil od papeža Pijev red, ker ravno ta mož ima največ zaslug, da so se razmere med papežem in rusko vlado zadnje mesece tako zelo zboljšale. Ako pojde tako naprej, kakor je bilo zadnja dva meseca na Ruskem, bo katoliška cerkev in poljska narodnost kmalu osvobodjena, ker mladi ruski car je veliko-dušen in blag vladar.

PODLISTEK.

† Opat dr. Bernard Ločnikar.

Pusti svet, opravke svoje,
„Sursum corda!“ v domu poje
Mož pobožen, rajski svat.

Kdo je mar?
Ta pobožni korenine
Je slovenski oratar! Kos.

„Dol. Novice“ so že poročale o prerani smrti našega rojaka v Severni Ameriki mil. opata dr. Ločnikarja. Ker so mnogi čitatelji „Novic“ kot bivši Amerikanci, več ali manj poznali tega vrlega moža, in ker je potrebno, da Slovenci spoznavamo slavne svoje rojake, podajamo tu nekaj črtic iz pokojnikovega življenja.

O. Bernard Ločnikar se je porodil v vasi Bitnje, fare Šmartno poleg Kranja 29. septembra 1848. Pri sv. krstu je dobil ime Frančišek. Stariši njegovi so bili kmečkega stanu. Štirirazredno ljudsko šolo in nižjo gimnazijo je zvršil v Kranju vseskozi odlično. V peto šolo je prišel v Ljubljano, kjer je bil sprejet v knezoškofijsko deško semenišče „Aloysianum“. Tu je precej prvo leto

Na Laškem se je goljufivi Crispi zmaščeval nad zastopnikom domače vlade v Parizu, ker je le-ta spraval na dan mnogo njegovih sleparij. Crispi ga je odstavil. Pač je on sam že davno zaslužil, da bi bil odstavljen in še kaj drugega. Te dni se je omožila hči Crispijeva, ki je iz divjega zakona. Dobila je pri tej priložnosti mnogo voščil od imenitnih gospodov. Kralj sam jej je čestital. Ta dogodek dovolj popisuje laške vladne razmere.

Piše se nam:

Iz Adlešič. — V nedeljo dne 30. decembra pr. l. šel je v Podbrezju pri Adlešičih kot gozdni čuvaj službujoč Anton Fink, rojen v Ponikvah pri Trebnjem, po poslu na Vinico. A, žalibog, vračujočega se iz Vinice domov dobitela ga je noč, zgrešil je pravo pot i tako nesrečnež zmrznil v snegu.

Naletel na njega je šele čez tri dni t. j. 2. t. m. Jože Malič iz Vinice, ko si je šel do svojih njiv pota delat. Na ranjem ležala je lovška psica, katera je šla zjutraj iz doma z njim, ves čas in ko so došli po njega da ga prepeljejo v mrtvašnico na Vinico, ni pustila nikakor nobenega človeka blizu, le enemu tukajšnih lovcev, kateri je bil poslan ga iskati, je bilo mogoče jo stran spraviti. Nesrečnež bil je priden in zvest služabnik, po katerem ne žalujejo samo njegovi predstojniki, ampak cela okolica. Tako človek ne ve, kje ga smrt čaka, zatorej bodimo vedno pripravljeni.

Iz Studenca pri Krškem. — Pretečeno leto bilo je v naši ožji domovini osodepolno. Bleda, neisprosna smrt kosila je posebno po dveh stanovih. Izbrala si je žrtev iz vrste duhovnikov in učiteljev, ter pokosila vsacih teh do dvajset. Udarec je toliko huje, ker so ravno osebe teh stanov prevažne in težko nadomestlive.

Tudi 13. dan meseca decembra je prišla v našo gorsko vasico ter si izbrala za žrtev našega nepozabljivega gospoda župnika Matijo Lavriča, v najlepši moški dobi. Deloval sicer tu nij dolgo vrsto let, a

v šolskem napredku posekal vse doseданje prvake in ostal prvi izmed vseh do svojega odhoda. Bil je izredno nadarjen in marljiv.

Ko je bil v šesti šoli, sklenil je iti v Ameriko v misijonsko delovanje, kamor je par let popreje odrinilo nekaj ljubljanskih bogoslovcev n. pr. Trobec, Tomazin, Zužek in še preje več slovenskih duhovnikov. Dovršivši šesti gimnazijski razred poda se takoj v novi svet l. 1867. Par mesecev po svojem dohodu je bil sprejet v benediktinski red v šent-ivanskem samostanu v Minesoti. Isti dan, ko je dopolnil svoje dvajseto leto, 29. sept. 1868, je bil preoblečen v redovnika in dobil ime Bernard. Novicijat je dovršil v opatiji sv. Vincencija. 8. okt. 1869 je naredil malo, 13. okt. 1872 pa slovesno redovno obljubo. Dokončavši svoje bogoslovne študije je bil posvečen v mašnika 22. dec. 1872. Na božični praznik je imel slovesno novo mašo v slovensko-amerikanski farni cerkvi sv. Jožefa.

Prva leta je deloval kot dušni pastir v raznih

tudi v tej dobi sedmih let imamo marsikaj zabilježiti k njegovim zaslugam. Kot župnik bil je vzgleden duhovnik, ter se nij bal dela niti v cerkvi, niti zunaj cerkve. Dokaz temu je, da je opravljal in vodil prostrano, hribovito in pretežavno župnijo sam, vedno brez pomočnika. Vnet je bil za krasoto cerkve, kar svedočijo razne naprave. Sredstev za to mu nij manjkalo, ker imel je velicega in radodarnega dobrotnika, kterega je Bog tudi v tem letu k Sebi poklical, izročivši vse svoje imetje tej cerkvi. Kmetom bil je dober svetnik, bodi si pri poljedelstvu, kakor tudi v sodnijskih zadevah, ter jih vedno odvrčal od pravnih in mejsebojnih preprirov. Kratko rečeno; bil je mož na mestu, vnet za cerkev in ljudski blagostan. Trikratno duhovno opravilo ob nedeljah in praznikih, šola, obhajila po strmih hribih in v hudi zimi to je pretežavno breme za posameznika. In ta skoraj neznosna dela položila so ga v zgodnji grob. 25. novembra se je prehladil ter dobil „Influenca,“ ktera ga je sicer zapustila, a pustila mu je kal smrtne bolezni, ktera je ukončala, ko je opravil še isti dan daritev sv. maše.

Vsečastiti ranjki bil je goreča sveča, ktera pa mora toliko preje ugasniti, kolikor dalj časa gori vsaki dan. Vest o nenadni smrti pretresla nas je vse farane in o njegovi zgubi solzilo se je oko odraslih, kakor tudi oko nedolžnih otrok. Enajst gospodov tovarišev se je udeležilo pogreba; sv. mašo zadušnico pa je daroval preč. g. dekan dr. Strbenc in je konečno izročil truplo materi zemlji. Domači pevci pa so mu zapeli dve žalostinki. Njega nij več med nami, a njegov duh ostane še v živem spominu v nas, ter se bodemo spominjali njegovih ukov in v znak hvaležnosti pošiljali pred prestol Najvišjega pobožne molitve za njegovo dušo.

Na višjem mestu se je pa za našo sedaj osamljeno faro tako točno skrbelo, da smo dobili že za novo leto namestnika v osebi č. g. F. Čekal-a. Opravil nam je ta dan duhovno opravilo, ter se s svojim lepim govorom in ljubeznjivostjo že prvi dan vsem faranom nad vse prikupil. Naselil se je kot župnijski upravitelj 4. januarija. Omenjeni dan pa smo ga sprejeli toliko slovesno, kar zamore storiti hribovska vasica. Župnišče in cerkev okrasili smo z vencii in mlaji, nabili

misijonih in postal doktor sv. pisma. Meseca marca je bil imenovan subprijorjem v samostanu sv. Ivana, od l. 1877. do l. 1879 pa je bil priyor. Ob enem je predaval v domačem semenišču dogmatiko in moralo. Bil je vsem učencem zelo priljubljen. Kot bogoslovski profesor je oskrboval dušno pastirstvo v bližnjih občinah pri Sv. Jakobu, v Holdingu, v Holdingsfordu ter med Slovenci v Krain-Toron in Sv. Štefan. Ker je bil preveč obložen z delom, odložil je l. 1879 prijorsko čast.

Nato je bil nekaj let duhovni pomočnik pri cerkvi Matere Božje vnebovzete v St. Pavlu, odkoder je l. 1887. oskrboval tudi slovenski misijon med rudokopi v mrzlem Towerju v severni Minnesoti. Leta 1888. je zopet postal priyor. Ko se je opat Aleš Edelbrock odpovedal svoji službi, bil je Ločnikar izvoljen kapitularnim vikarjem meseca aprila 1890, a že 7. maja istega leta so ga redovni sobratje izvolili opatom. Izmed 54 glasov jih je dobil 43; drugih 11 se je razcepilo na tri

možnarje, ljudstvo pa mu je šlo naproti pred vas. Tu ga je tudi čakala šolska mladež z učiteljema, krajni šolski svet, občinski zastopniki, ključarji in mnogo faranov.

Pri prihodu pozdravi ga g. nadučitelj v imenu učiteljstva, mu izrazi udanost šolske mladeži, naznani radostni sprejem še ostalih korporacij z nado in željo, da ga pozdravlja ne le kot začasnega upravitelja, ampak kot stalnega našega župnika. Seveda se nam bo ta želja le spolniti zamogla, ako bo č. g. upravitelj s krajem in z nami zadovoljen, in če ga končno ne bo oplašilo pretežavno delo, ktero ga čaka tu v naših hribovitih in od cerkve oddaljenih krajih

Iz Dobrove 8. januarija. — [Letina. Druge stvari. Vestni tat]. Lanska letina se je tukaj sploh dobro obnesla, za kar bodi Bogu hvala! Nekateri poljski pridelki bili so v primeru z letino 1893. nekoliko pičlejši, a travniški pa sploh dosta boljše. Ako dobri Bog svoj blagoslov dá in obvarje posebnih nesreč, ne bode ljudem in ne živini trpeti pomanjkanja. Zdravstvo bilo je med pretečenim letom tukaj sploh prav povoljno; Bog nas je obvaroval posebnih, hudih boleznij, kakoršine so — posebno med mladino — po drugih sosednih krajih prav hudo razsajale

Letošnja zima bila je do sedaj kaj ugodna; mraza imeli smo še le eno samo jutro 10°R. No, sedaj nas je pa pričel strijc belec prav dobro obsipati s svojim belim prahom; prišel je njegov čas, da svoje stori. —

V tako nemarno in blatno zemljo se menda niso kmalu kje mrliči na pokopališču k večnemu počitku pokladali, kot se je to godilo do sedaj na pokopališču ob dobrovskej farnej cerkvi. Ko so skopali jame do pičlega metra globoko, že je lezla voda od vseh strani iz zemlje vanjo. Večkrat se je primerilo, da, ko so rakev v jamo pokladali, bilo je v njej, do nad dva stara čevlja vode na globoko.

Več let se je že ugibalo, kako bi se dalo pokopališče osušiti. Ljudstvo je bilo pripravljeno dela lotiti se, a voditeljev za to ni bilo. Ob pretečeni jeseni se je pa občinski odbor v svojej seji posvetoval o tej zadevi ob nazočnosti našega uzornega gospoda župnika. Sklenilo se je bilo soglasno, da se izvede nad pokopališčnim zidom zadosta dolg in globok kanal, da se

druge redovnike. To soglasno glasovanje za očeta Bernarda priča nam, kako zelo je bil v samostanu priljubljen. Slovesno posvečen v opata je bil 27. avgusta 1890

Kot opat št. ivanski je skrbel, kako bi mogel povzdigniti redovno življenje in pospešiti misijonsko delovanje svojih podložnikov. Posebno se je trudil, da bi pospešil češčenje presv. Rešnjega Telesa. On sam je bil v tem svojim sobratom in podložnim najboljši vzgled, ker skoro vsak dan se je še čez deseto uro zvečer mudil v cerkvi in molil Zveličarja v tabernakelju pričujočega. Ko je bil l. 1893. v Rimu pri sv. Očetu, dobil je dovoljenje, da je vpeljal v Ameriki veliko bratovščino vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa pod varstvom sv. Benedikta v tolažbo dušam v vicah.

Tudi za gmotni napredek samostana je skrbel. Napeljal je vanj brzojavno žico; na holmu pred samostanom je postavil umetno stavbo, ki bo služila v zvezdoslovna preiskovanja. Ko je 28. ju-

tako odpelje voda, ki je iz brežine doli po zemlji v pokopališče prihajala.

Dne 20. novembra pretečenega leta pričel se je kanal kopati od južno-večerne strani sem skoz šolski vrt. Tlaka tvorila je delo: eni so kanal kopali, drugi potrebno kamenje lomili, a tretji pa to kamenje za zgradbo dovažali. Delo je šlo pod nadzorstvom p. n. gg. župnika, kapelana, očeta župana in drugih občinskih mož, ki so se pri tem vrstili, redno in srečno izpodrok. Ves kanal je dolg do kakih 110—120 metrov. Precej časa se ni prišlo do kakega izvirka, a naposled se jih je pa v globočini več našlo, iz katerih se pribera precej vode, katera je sedaj odpeljana proti jugo-večeru in izhodo-večeru. Na obeh koncih se iz kanala pošteno odteka.

Dne 19. decembra p. l. se je kanal zasul. Upno bode to delo velike koristi in umrli bodo v prihodnje počivali v suhej zemlji ne pa v luži.

Očitno zahvalo in pohvalo zaslužita pa, da se je to delo pričelo in izvršilo, v. č. g. župnik Anton Lovšin, ki z veseljem podpirajo vsako koristno stvar, in pa sedanji dobrovski oče župan, g. Peter Selan, ki se v prid in blagor občine ne ustraši nobenega truda in nobene poštrevnosti. Tako zaslužijo pa tudi resnično pohvalo vsi ostali občinski možje ter posestniki cele fare, ker so izvrševali delo z veseljem in nekako navdušenostjo. Šolski vrt je trpel pri tem največ; vsa drevesca bilo je treba izkopati in spraviti v kraj; a z božjo pomočjo ob prihodnji pomladi ves obnovljen zopet od smrti vstane. Tla v njem bodo še boljša, nego do sedaj, ker bodo vsa globoko rigolovana.

V noči pred sv. trem kralji ukradel bil je neki nepridiprav posestniku Janezu Majar-ju, Vojsku, v Razorah 305 gld. iz njegove spalnice. Ta denar je bil skupil za par prodanih volov. Gospodar je tega večera slučajno spal zdolaj v hiši. Taka tatvina je za pridnega gospodarja hudi udarec; bitko mu je bilo po toliki svoti ukradenega denarja; da je dobi, storil je takoj potrebna pota. Neznani tat pa — skesal se je in prinesel denar že v pondeljek po noči potem nazaj; pustil ga je zvunaj na oknu od hrama. Gospodar bil je te najdbe zelo vesel, a tat bil je le skoz

nija preteklega leta strašen vihar zelo poškodoval vsa samostanska poslopja, dal je hitro vse popraviti, da je zdaj mnogo lepše, nego je bilo pred viharjem. Posebno lepo je okrasil domačo cerkev, katero je hotel preslikati in v zvonika obesiti nove zvonove, a smrt ga je prehitela.

Bil je že od nekaj slabotnega zdravja; mučila ga je tako imenovana Brightova bolezen. Letos se ga je lotila tako zelo, da je moral po navsētu zdravnikov iti v Bismark, kmalu potem v Duluth in slednjič v Stillwater k svojemu redovnemu sobratu. A nikdo ni pričakoval kaj hudega. Koncem meseca septembra je še pisal v domač samostan, da se 7. novembra vrne domov. No, vrnil se je res uprav isti dan, a ne v zemski dom, temveč v nebeško domačijo, ker 7. novembra je umrl ob 8. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti.

Truplo pokojnikovo so mazlili, potem prepeljali v St. Pavel, kjer je bilo nekaj časa izpostavljeno, potem pa v domačo opatijo Sv. Ivana,

en celi dan ž njim — bogat. Vrnil je do zadnjega krajcarja vse.

Uzmoviči, posnemajte tega svojega izrednega sodružeja.

Iz Cirknice. — 6. januar bil je za Cirknico imeniten in važen; zasluži, da o njem svet nekoliko zve. Trije kralji prinesli so nam kat. slov. izobraževalni shod. Pri obedveh sv. opravilih bilo je iz lece vernim oznanjeno ob jednim vabljen, da naj se ga zavedni možaki vdeleže v obilnem številu. Raz hiše visele so krasne zastave in nad vrati bil je mičen nadpis:

„Pozdrav tisočerni, Vam Slovenci verni!“

Popoldanski vlak pripeljal je iz Ljubljane gospode, kateri so z jako umljivimi, deloma šaljivimi besedami poslušalcem pojasnili namen in pomen shoda. Shod je otvoril ob 1/25 uri preč. g. dekan s prelepim nagovorom. Može so pazljivo govornike poslušali in živahno pritrdjevali. O govornikih sme se po pravici reči: Vsadili so mnogo lepih naukov v rodovitno zemljo, kar brez sadu gotovo ostalo ne bode. Da je bilo to zborovanje ljudem zelo všeč in da čutijo potrebo takega društva, kazala je obilna udeležba vključ slabemu vremenu, bila je dvorana tako do zadnjega kotička natlačena, da so stali možje (kakih 300), ko žveplenice v škatulji. Zavednih mož iz Blok bilo je nad trideset; vidi se, da znajo ceniti in spoštovati dobro stvar. Dvorana bila je okusno okrašena z lepimi podobami in zelenjem. Nad govorniki bile so podobe treh mogočnih vladarjev, namreč: Sv: razpelo, papež Leon in cesar, katere so živo predstavljale društveno geslo:

Vse za vero, dom, cesarja!

Shodu došel je tudi z gorenjske Radovljice laskav telegram. Banketa vdeležilo se je 70 osob. Da se je med banketom mnogim v čast napijalo, govorilo, pelo, in da je bila postrežba izborna, to si že itak sodi vsak sam. Da je to društvo, katero je zagledalo še le beli dan, liberalcom hud poper in trn v peti, ni potreba mi omenjati; vsaj je dovolj jasno, ker se ga nobeden vključ prijaznemu vabilu ni vdeležil. Le jeden je kako besedo vjel, ko je slučajno mimo šel, ter gledal v dvorano, kakor nekaj Mojzes v obljubljeni deželo, ako ravno se je za vabilo prav lepo zahvalil. Na-

kjer je bil 14. novembra slovesno pokopan. Pogreba se je udeležilo okoli 1200 ljudi, med katerimi je bilo mnogo slovenskih rojakov. K pogrebu so došli trije škofje, pet opatov in 75 duhovnikov, med katerimi je bilo 51 benediktincev. Mrtvaški govor je govoril škof Shanley.

L. 1893. je pokojni opat Ločnikar obiskal svojo slovensko domovino, kjer se je pomudil nekaj dni pri svojih prijateljih. Nikdo ni mislil, da ga bo tako kmalu pokosila nemila smrt. Žal, da je umrl tako zgodaj slavni naš rojak! Syeti mu večna luč!

Ločnikar je tretji slovenski benediktinec, ki počiva v ameriški zemlji. Pred njim sta že umrla oo. Jernej Rajgelj in Severin Gros. Sedaj so v samostanu sv. Ivana, oziroma v tamošnjih misijonih še sledeči Slovenci: oo. Vincencij Schiffrer, Ciril Zupan, Roman Homar, Simon Lampe in nekateri slovenski kleriki. J.

sprotniki spoznajo novo društvo, da je liberalizmu nevarno, ki zna prej ali slej pogoreti, in sicer tako, da mu ne bode moglo nobeno gasilno društvo pomagati, in ga tudi nobena zavarovalna banka zavarovati ne bo hotela.

Novo društvo imelo bode lastne časopise in sobo. Tukaj se bode marsikaj dalo podučiti in pojasniti; vsak ud smel bode staviti razna vprašanja, naj si bodejo v tej ali oni zadevi, in ako ne bode mogoče vsim udom jih rešiti, rešili jih bodo dobri gospodje v Ljubljani.

Vidi se sedaj, da bodeta v Cirknici dve Čitalnici in sedaj ne vem, kako bi te dve sestri krstil, da bi se nikomor ne zameril. No, naj bode pa tako: I. Čitalnica gosposka za frakarje; II. Čitalnica kmečka za irharje ali pa čitalnica za liberalce, druga za klerikalce.

Tudi vam vrli Dolenjci želim tako društvo! Čim več jih bode tem bolj se bode ljudstvo zdramilo in zavedalo svojih pravic, ker le po tem potu vremena Slovincem bodo se zjasnila!

Domače vesti.

(Imenovanje.) Gospod dr. Andrej Vojska imenovan je povodom njegovega umirovljenja višje sodnije svetovalcem. Čestitamo!

(Katoliška družba rokodeljskih pomočnikov v Novem Mestu) je napravila 6. t. m. običajno obletnico. Kakor po navadi, tako so tudi sedaj rokodelci pomočniki pokazali, da si istinito prizadevajo za pravi napredek. Obširni spored so izvrševali prav dobro ter želi tudi zasluženo pohvalo. Petje je bilo izorno — vso čast g. pevovodji P. Otokarju! Posebno je še dopadal samospjev „Puško moja“ in pa „Rokodelska koračnica“. Igrica „Božičnica v podstrešnici“ sama na sebi nima kaj tacega, kar bi posebno vleklo — je istinito tužna, ali igralci, zlasti še stari „Tužnik“, so jej dali življenja, da je bilo obilno zbrano občinstvo z njo prav zadovoljno. — Vreme je bilo jako grdo — medlo je, da je bilo strah. Bali smo se, da bode občinstvo izostalo, in res nekaj gospode nismo videli, ki je sicer vselej počastila družbo — ali preprostih meščanov, zlasti iz rokodelskega stanu, se je sešlo toliko, da je bila sedaj precej večja dvorana napolnjena. — Tombola v spodnjih prostorih je bila jako živahna. S prihodki sme biti društvo gotovo zadovoljno, pa jih tudi potrebuje, kajti troški pri hiši so bili letos ogromni.

(Predstava.) Josip Brückner, zastopnik cerkvene firme Deiller na Dunaju, kakor smo vže omenili v zadnji številki lanskega leta, je podal svoj „čarobni večer“ 10. t. m. v goriškem bogoslovskem seminšču v korist katoliške universe, ki se namerava zidati v Salzburgu. — Kakor poizvemo iz pisma, namerava v kratkem priti tudi semkaj ter s spretno svojo umetnostjo v hiši „katoliške družbe rokodelskih pomočnikov“ predstavljati sledeči program: I. del. 1. Nekaj za gospode, 2. Ikarske igre, 3. Nekaj kemije, 4. Kje je denar? 5. Orakelj. 6. Amerikanski papirnati mlin. — II. del. 1. Moj album, 2. Perzijska hitra pošta, 3. Gordski vozelj, 4. Kozaki, 5. Klobuk v nevarnosti, 6. Japanska kasetta. — Na to predstavo, ki se bode svoječasno naznanila, opozarjamo vže sedaj slavno občinstvo za zagotovilo, da se ne bodo lahko ta predpust bolje zabavali, kakor ta „čarovni večer“.

(Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji) je izdala prvo letno poročilo o delovanju leta 1894. Vseh bolnikov tekom leta je bilo 485, med temi 432

Kranjcev, 13 Štajercev, 11 Primorcev, 10 Hrovatov itd. Bolniki so bili iz najrazličnejših stanov. Največ jih je bilo iz kmečkega stanu, namreč 174, potem 60 dninarjev, 22 čevljarjev, 21 občinskih revežev, 23 šolarjev itd. Ozdravilo jih je 343, zboljšalo zdravje 88, neozdravljivih 8, umrlo 16, ostalo jih je še za to leto 40. Operacij je bilo 153, vsled katerih jih je 132 ozdravelo, 15 zdravje zboljšalo, 2 umrla, 4 še ostali v oskrbovanji. — Te številke jasno kažejo, kako blagodejno deluje red usmiljenih bratov v naši domovini. Marsikdo izmed teh bolnikov bi gotovo nikoli ne ozdravil, ko bi ne bil sprejet v to bolnišnico. Zato je dolžnost vseh Kranjcev, da vsak po svoji moči podpira to delovanje. Iz nova opozarjamo zlasti občinske odbore, da določijo kako svoto kot letni prispevek v prid te bolnišnice. Koliko revežev, za katere bi občine morale doma skrbeti, najde tu pomoč! Nehvaležno bi bilo, ako bi občine v nemarno to dobroto prezrle. Ako vsaka občina nekaj da vsako leto, ne pozna se jej veliko; a bolnišnici pa taki vsakoletni zanesljivi doneski z raznih strani vendarle mnogo pomorejo. Torej župani, oziroma občinski možje, ne pozabite sprožiti predloga o tej stvari v občinski seji!

(Veselico) priredi svojim udom „narodna čitalnica“ v Novem mestu v prostorih „Narodnega doma“ dne 19. januarja t. l. z gledališko igro: „Težke ribe“ in plesnim venčekom. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. Sedeže prodaja iz prijaznosti gosp. Krajec že 17. in 18. t. m.

(Vabilo) k veseliciam „bralnega društva“ v Mokronogu v predpustu 1895: 13. januarja: Zabavni večer; 20. januarja: Veselica z igro, petjem in plesom; 17. februarja: Ples v kostumih; 24. februarja: Zabavni večer. Vstopnina za ude: oseba 10 kr., obitelj 20 kr. Za neude: oseba 40 kr., obitelj 80 kr. — Začetek vselej ob polu osmi uri zvečer. Vstop je dovoljen le vabljenecem.

(V Ribnici) so imeli nedavno volitev v podobinski odbor, ki je bila precej burna, ker borili sta se med seboj dve stranki, kmetska in trška. Zmagala je trška stranka. Izvoljeni so: Jožef Klun, Andrej Podboj in Fr. Pisek. Namestnikoma pa Jakob Klun in Fr. Češarek.

(Nesreča.) Novega leta dan se je vozila na saneh osemletna Franciška Malnarič iz Movrne vasi pri Semiču. Sani so jej zdrsnile čez pečino, ki je visoka nad o. em. sežnje. Padla je v Krupo, kjer je utonila.

(Obesil se je) na Poljanah nad Ortnekom tamošnji učitelj Koželj.

(V Novem Mestu) je bilo 1. 1894 rojenih 40 otrok, 18 dečkov in 22 deklic; umrlo jih je pa 30, in sicer 16 moških in 14 ženskih. Poročenih je bilo 14 parov.

(Amerikanske novice.) Slovenski rudokopi okoli Pittsburga postavljajo novo cerkev v čast sv. Barbari, patroni rudokopov. Lani v god te svetnice je bil že postavljen vogelni kamen. Za njo se posebno trudi misijonar g. Jožef Zalokar. Dolga bo 90, široka pa 44 čevljev. Stolp bo visok 90 čevljev. V enem letu bo dovršena. — Na sveti dan pa je bila blagoslovljena cerkev lurske Matere Božje v Virginiji v navzočnosti našega rojaka generalvikarja Jož. Buha. V Mountainu v Minesoti so Slovenci ustanovili slovensko podporno društvo sv. Roka. Predsednikom je izvoljen g. J. Mantel. — Na smrt obsojen je bil v Scratonu v Pensilvaniji Slovenec Fr. Jeršin iz Rakitne. V domovini je bil vojak, potem je zblaznel. Nedavno

je šel v Ameriko, kjer je ustrelil Slovenko Marijo Keršič, ker ga ni hotela v zakon vzeti. To je prvi Slovenec, ki je bil v Ameriki obešen.

(† Gosp. Alojzij Vreznik,) trgovski potovalec trvdre Skaberne v Ljubljani, obolel je na poti v Metliko, in sicer tako hudo, da je, yrnivši se v Novo Mesto v bolnici usmiljenih bratov že prihodnji dan 11. januarja umrl. Pogreb bil je posebno slovesen; udeležilo se je prav mnogo odličnega občinstva. Naj v tuji mu zemlji mirno počiva!

(Bankovci po en goldinar) imajo še popolno veljavo do konca tega leta. Le dvajsetice in štirjaki v zasebnem prometu ne veljajo več.

(V Boštanj) bo od 20.—27. t. m. sv. misijon.

(Lastno županstvo) dobi najbrže leskovška župnija pri Krškem. Doslej spada deloma v Krško, deloma v Cerklje.

(Snega) je padlo te dni toliko, da leži že nad en meter visoko. Zaradi tega so na železnicah velike zamude. Torej je cvetje, ki se je na mnogih krajih kazalo v pozni jeseni, res pomenilo, da nastopi dolga huda zima z debelo znežno odejo!

(Katoliško delavsko društvo) za Prevalje in okolice se je nedavno ustanovilo na Koroškem, vkljub mnogim oviram, katere so stavili Nemci. Bog daj obilno blagoslova, da se med delavskim stanom na Koroškem vrlo razširja in krepki katoliška in narodna zavest!

Razne vesti.

* (Slaven menih). — Fra Grga Martić, frančiškan v Bosni, bo čez en mesec obhajal svojo zlato mašo. Pred nekaterimi dnevi je dobil od cesarja red železne krone III. vrste za premnoge zasluge. Že tedaj, ko so še Turki vladali v Bosni, trudil se je mnogo za svoje hrvaške rojake, ki so mnogo trpeli. Fra Grga pa je tudi odličen hrvaški pesnik, čigar mnoge pesmi so se med narodom popolno udomačile.

* (V katoliško cerkev) sta bila nedavno sprejeta baron Königswarter in njegova soproga, ki sta bila doslej žida; soproga prav za prav požidena. — Na Dunaju pa je postal katoličan mladi baron Erwin Salzgeber, gimnazijec četrtega razreda, ki je bil doslej luteran. Njegov starejši brat je že preje katoličan postal.

* (Megla) je bila meseca decembra na Angležkem tako gosta, da se je zgodilo veliko nesreč. V Viganu sta pali dve deklici v reko. V Leitu neki je pal mašinist v kanal, ko je hotel na ladijo ter je utonil. V Bristonu ni mogla nobena ladija iz mesta, nobena v mesto.

* (Star kruh) osvežiš (ofrišis) ako ga deneš v loncu, v plehnatej ali steklenej posodi, ki mora biti po dobro zaprta v vrelo vodo. Še celo mesec star kruh se dá popraviti, ako mu daš poprej dovolj vlage s tem, da ga nekaj časa hraniš na mokrotnem kraju. Trdi kruh postane tak, kakor bi bil ravno kar pečen; dobi takov okus, trdo skorjo, mehko sredico. Da, celo drugi, tretji dan je takov, kakor bi bil dva, tri dneve po peki.

Za kapelo Božjega groba so darovali:

G. Franc Pungerčar iz Mirne peči 50 kr.; g. Peter Šmale iz Dol. Lazov pri Ribnici 50 kr.; g. Anton Javornik iz Gotne vasi 2 gld.; g. Mihael Zega iz Kandije 3 gld.; g. Andrej Agnič, klepar v Novem Mestu 2 gld.; g. Janez Plevanič, župnik v Soteski 2 gld.; g. L. Boncelj 1 gld. 50 kr.; g. Franc Sales Pirc

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem Mestu:

Ġg.: Fr. Pintar za dec. do marca á 40 kr. — 1 gld. 60 kr.; Bader Ivan, medic. 10 gld.; Povše Fr., državni posl. 5 gld.; Hočvar Anton, župn. 5 gld.; Gantar Lovro, župn. 5 gld.; Možina Fran 50 kr.; Müller Anton 10 kr.; Rohrman V. za mesece sept. do janv. á 1 gld. — 5 gld.; gospa Vojska 1 gld.; Kovač Ivan, župn. 5 gld.; Božič J. 1 gld.; Nemanič Mart., kapl. 2 gld.; po g. mons. Jeranu 3 gld.; Bergant Sim. trg. 1 gld.; Jare Fran, župn. 2 gold.; P. Vovk Bernard 2 gld.; Jereb Matej, župn. 1 gld. 50 kr.; Al. Kumer, župnik 1 gld.; Jereb J. vpok. župnik 3 gld.; Barborič Fr. vpok. župnik 2 gld. Gospod Ivan Plantan, notar, je podaril eno akcijo 1 Nar. doma v Novem mestu s kuponi vred. Gospod Jelenc iz Bršlina vrečo krompirja. Gospica Seidel riža in ječmeneka. Gospa Prijatelj iz Ribnice, lonec masti.

Po gospodu dr. Slancu: Albin Smola, sodnik 2 gld.; Anton Navratil 2 gld.; A. Klobučar, c. kr. okr. sod. 5 gld.

Gospod Leopold Gangl je nabral v Metliki 32 gld. od sledečih dobrotnikov: I. Dolenjska posejilnica v Metliki 10 gld.; Prosenik Antou, 3 gld.; Makar Dako in Kamenšek Martin po 2 gld.; Govanec Karol 1 gld. 50 kr.; Wacha Franc, Salloker Ferdinand, Fux Emanuel jun., Gustin Franc jun., Hranilovič Janko, Vukšinič Jože, Mikoli Marija, dr. Kosenina Peter in Fux Emanuel sen. po 1 gld.; Požek Janez, Skušek Friderik, Kosar Anton, Dereani Dominik, Rajmer Anton, Weibl Amalija, Žigon Katarina, Franz Jakob in Golja Ivan po 50 kr.

Za mesec januarij so darovali v Novem mestu:

G. dr. Fr. Detela, ravnatelj 2 gld. 50 kr.; gospa Ana Suhač, 1 gld.; g. prof. Fon 1 gld.; g. dr. K. Pamer 50 kr.; gospa Mat. Chiaruttini 50 kr.; g. dr. J. Vaupotič 1 gld.; g. J. Jakše 20 kr.; gospa Ana Frankovič 1 gld.; gospa Marija Golia 2 gld.; gospdč. Fani Pollack 50 kr.; gospa Poljanec 1 gld.; gospa Petelin 1 gld.; gospa Bergmann 1 gld.; gospa Poznik 2 gld.; gospa Tuček 1 gld.; g. Schmidt, kavarnar 50 kr.; g. Fran Kastelic jun. 1 gld.; gospdč. Krajec 1 gld.; g. Martin Mohar 1 gld.; g. J. Loger 2 gld.; gospa Gestrin 1 gld. 25 kr.; Neimenovana 2 gld.; gospa Mar. Pauser 1 gld.; g. J. Benkovič 50 kr.; kan. Monsign. Jeriha 1 gld.; kan. Fr. Povše 1 gld.; g. Windischer Jos. 30 kr.; g. Zure Jos. 50 kr.; Jare Anton 1 gld.; R. Rolenc 50 kr.

V imenu podpiranih dijakov izrekam vsem blagim dobrotnikom srčno: Bag Vam plati tisučero!

Želim pa tudi, naj dobrej reči še dalje podporniki ostanejo zvesti, naj si bode sicer naroden in dobrodelen davek istinito velik! Potreba je zlasti letos — začetkom — jako velika. Hiša si je nakopala do 4000 gld. novega dolga, ki ne bode kmalu poplačan; razven tega je pa treba kuhinjo, klet in jedilnico s potrebno posodo preskrbeti. Stoli n. pr. so bili kupljeni šele zadnji teden, istotako mize, posode za mast in dr. še le sedaj plačane.

Sklepaje izrekam še enkrat prav posebno zahvalo novo-meškim dobrotnikom, ki mesečno donšajo lepe nove in pa vrlim Metličanom, ki so kar skupaj poslali nabrano veliko svoto — 32 gold. — Da bi jih posnemali tudi drugod!

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

Trst	5. Jan.	18	51	33	17	9
Gradec	12. „	26	25	13	43	36

Javna zahvala.

Podpisani imel sem svoja poslopja pri „ogrski-francozki zavarovalnici“ (Franco-Hongroise) zoper škodo po ognji zavarovana, katera mi je požar uničil.

Ker mi je omenjena zavarovalnica svoto brez kakega odbitka točno izplačala, veže me dolžnost, taistej mojo presrečno zahvalo javno izreči in jo vsakemu najtopleje priporočiti.

Vojnavas, dné 20. decembra 1894.

Jakob Štrucelj m. p.,

Janez Želko m. p.

Karol Geltar m. p.,
priči.

(16)

Kovaškega učenca,

kateri je vsaj 17 let star in čvrstega zdravja, vsprejme

Anton Darovic, (17)

Spod. Straža, fara Prečina, pošta Novo Mesto.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Vsegamogočnemu dopadlo, našo srčeno ljubljeno soprogo, oziroma mater, sestro, svakinjo in tetko, gospo

Marijo Šest roj. Andolšek,

umirovljeno učiteljico,

po dolgi in mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, v 37. letu, sinoči ob polu 8. uri poklicati k sebi v boljše življenje.

Truplo nepozabne pokojnice prepeljalo se bode iz šolskega poslopja dne 9. januarja ob 9. uri zjutraj k sv. Roku, kjer se bode položilo k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi v Metliki.

Draga ranjca priporoča se v blag spomin in molitev!

METLIKA, dne 7. januarja 1895.

Andrej Šest, šol. vodja, soprog, — Anka in Josip, otroka, — Franc Andolšek, c. kr. okrajni sodnik, brat, — Terezina Andolšek, Emilija Vasich, Adela Jenčič, Karolina Luschin, sestre, — Berta Andolšek roj. Roblek, svakinja, — Albin Vasich, ravnatelj hranilnice, Alojzij Jenčič, c. kr. deželne sodnije svetnik, Karol Luschin, c. in kr. stotnik v p., svaki. (14)

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze srčnega sočutja v bolezni in povodom smrti naše iskreno ljubljene, nepozabne soproge, oziroma matere, sestre in svakinje, gospe

Marije Šest roj. Andolšek,

umirovljene učiteljice,

za izredno mnogobrojno spremstvo do poslednjega počivališča, izrekamo vsem prijateljem in znancem, posebno preč. duhovščini, gospodom c. kr. uradnikom, slavnemu učiteljstvu, slavni c. kr. žendarmeriji, slavni požarni brambi in godbi, gg. pevcem za gniljivo petje, slav. meščanstvu, gg. posestnikom iz okolice, dalje darovateljem krasnih vencev in gospodom mojstrom, svojo najsrčnejšo zahvalo.

V METLIKI, dne 9. januarja 1895.

(15) Žalujoča rodbina.

Prošnja.

Podpisana „kmetijska podružnica v Št. Jerneju“ prosi gostilničarje in druge, kateri se pečajo s prodajo ali s pretakanjem kisle vode ali piva v steklenicah itd., naj blagovolijo zamaške od steklenic shranjevati, in jih potem najkasneje do 31. aprila podružničnemu blagajniku, g. Franc Novoselcu v Št. Jernej nefrankovano doposlati. — Zamaški rabili se bodo pri požlahtnjevanju trt, in se bodo mej člane podružnice in mej ubožneje vinogradnike razdelili.

Naj tedaj blagi dobrotniki si ta mali trud prizadenejo, ker mnogo bodo koristili. Tudi majhne množine se hvaležno sprejmó.

Velespoštovanjem (11—2)

Odbor kmetijske podružnice v Št. Jerneju.

Išče se učenec,

15 do 16 let star, in kateri ima veselje do kovaške obrti. — Ponudbe sprejema (19—1)

Fran Petrič, kovač, Muhaber, pošta Novo Mesto.

Slavnemu občinstvu trebanjskega okraja naznanja podpisani, da bode otvoril
s 15. januarjem t. l. v svoji lastni
novi hiši

prodajalnico

z različnim špicerijskem, železnim ter drugim blagom, ter se priporoča k obilemu obisku, zagotavlja, z najboljšim svežim blagom in po nizkih cenah postreči.

Žganje se bode točilo odslej v Zurčevi hiši kjer se dobiva tabak.

Velespoštovanjem

(18)

Viljem Tomic.

Hiša

v lepi vasi, fari Cirklje na Dolenjskem, ob veliki cesti ter v prav pripravnem kraju za kupčijo, v kateri je bila že prodajalna in zdaj prazna stoji, se dá pod ugodnimi pogoji v najem.

Ponudbe sprejema ustmeno ali pismeno

Franc Butala, (20—1)

fara Cirklje št. 20, pošta Krška Vas na Dolenjskem.

Posestvo

obsegajoče 30 oralov, in sicer 10 oralov vinogradov, 10 oralov njiv in travnikov in 10 oralov gozda s hišo in potrebnimi hišnimi poslopji (fundus iustructus) se takoj proda ali pa tudi v najem odda.

Pismena vprašanja naj se pošljejo na pošto v Krško z znamko pod naslovom: (3—1)

„Posestvo, 1895. Poste restante, Krško“.

(218—6)

Posestvo

pri Samoboru, pod trg spadajoče je na prodaj. Hiša z gospodarskim poslopjem — hiša in hlevi zidano; k temu 3 njive, travnik, 2 vinograda, zdaj od filoksera uničena, vrt s sadjem, pašnik in hosta bukova in kostanjeva, skoraj večina arondirano, skupaj 15 oralov, se iz proste roke za 2500 gld. proda. Polovico skupnine bi se moralo precej, a polovico pa po dogovoru tudi v letnih obrokih plačati. Posestvo je posebno za vinogradarstvo in živinorejo ugodno.

Dopise in poizvedbe sprejema lastnik

Janko Klesčič,

Gradišče 8., Samobor na Hrvatskem.

